

לך לך

גליון מס' 430
י"א חשוון תשפ"ג

ברוך הבוחר בתורה

הרב אפרים שרבני שליט"א

העניין טעון גיבוש • נא לא לקרוא בשעת התפילה

ברכה בעבורו שהניתוח יעלה יפה". הסתכל החזון איש שוב בפתק ואמר "אני לא רואה שום מחלה" והושיע לעבר הנוכחים את הפתק ואמר "תסתכלו אתם, אולי אתה רואים כאן מחלה?!". כמוכן שלבסוף הוברר שלא הייתה שם מחלה.

מאיפה החכמה הזו נולדה? כולנו כבר מבינים. החזון איש היה שיא העמקות, בכל רגע מהיממה המוח שלו היה מעיין ומהרהר רק בתורה. בן גוריון ראש הממשלה דאז, שהיה נחשב בעיני הציבור כאיש חכם, נכנס אצלו לרבע שעה ליוכוח באידאולוגיה, לאחר מכן הוא כתב במכתביו "הכרתי אנשים חכמים בעולם, אך השכל של האיש הזה היה עשוי ממשוהו אחר".

למי הקרדיט? כמוכן לחזון איש, אך בראש ובראשונה לתורה, היא עשתה אותו כזה. החזון איש כותב באגרותיו "לא ידעתי עצב מיום שהכרתי אור האורות" - מה היה לו לחזון איש? שולחן, כסא וחדר ארבע על ארבע, והוא מעיד על עצמו שמעולם לא ידע עצב, ואנשים עם רכבי שרד בחוץ וכמה בכיות בוכים שלא טוב להם בחיים.

"כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים" - אם גוי יבין מה הולך בבית המדרש יכאב לו הראש, אם הוא היה מבין קצת מי זו התורה הוא כל היום היה בוכה למה ה' ברא אותו גוי. אלפי קוריאנים בצפון קוריאנה לומדים על הסדר תלמוד בבלי בבתי הספר הממלכתיים. לאחר בדיקה בת כמה שנים, הם הגיעו למסקנה שאין נקודה במוח שהשי"ס היהודי לא נוגע בה.

ראיתי כמה תמונות, כמה הם נלהבים מהחכמה שלנו, אך האמינו לי הם עדיין אינם יודעים כלום ממה שבאמת יש בה. העומקים של השי"ס עם טעמים האמיתיים לא נמסרו להם כלל, אלא נשארו טמונים וספונים בבתי מדרשנו ולא יימסרו לעולם לעם אחר.

כל מה שכתבתי לפניכם עד עתה, לא דברתי אלא על הפשט של התורה שהוא הרובד הקטן שבה. אך על חלק הסוד והקבלה שבתורה כמה שאדבר ואכתוב יכלה הזמן והמה לא יכלו.

ר' חיים ויטאל המכונה מהרח"ו, היה תלמידו של הרב האריז"ל. הרב העלה על הכתב כל מה שקיבל מרבו במשך שנה ושמונה חודשים. שער הכוונות, שער הפסוקים, שער הגלגולים, שער המצוות, שער מאמרי רז"ל, שער הייחודים, שער ההקדמות, שער רוח"ק, שמונה שערים למהרח"ו. כל מי שיפתח את הספרים האלו מיד ייבהל ויסגור אותם "יְעַמְק עִמָּךְ מִי יִמְצְאֶנּוּ".

כל הגלגולים שבעולם, מי נפטר ומי בא במקומו, למה זה נפטר צעיר וזה מבוגר, מה איש פלוני בא לעשות בעולם, איזה מלאך ממונה על הרפואה, באיזו שעה הוא משמש ומתי הוא מתחלף. כל קוצו של יו"ד בתורה למה היא רומזת, כל אות בתורה עם עשרות אלפי צירופים ואותיות שלה ועוד ועוד.

זאת התורה המיוחדת והמבהילה שלנו על קצה המזלג, כל מה שכתבתי לפניכם רמוז בתוך ספר אחד קטן בהיכל, ללא שינוי, במשך אלפי שנים, עם אותו כתב, עם אותו הדיו ועם אותן האותיות. איני יודע באמת כיצד זכינו להיוולד יהודים

ברור לכולנו שהדבר שהחזיק את עם ישראל בכל הדורות זו התורה הקדושה.

תזכור תמיד אם משהו ישאל אותך "במה אתה יהודי?". תענה לו "אני יהודי בתורה, רק הספר הזה הוא זה שהפך אותנו ליהודים". עצם המחשבה שעם שלם, מיליונים בכל דור ודור, כולם עמדו ושרדו על גב של ספר אחד, קשה מאוד לעיכול. כשהחזקתי את ספר התורה בשמחת תורה עברה לי מחשבה בראש הספר הזה לא כל כך כבד, אני לבדי מצליח לאחוז אותו, והוא מחזיק כאן את כולנו ואף את אבותינו ואבות אבותינו.

כבר אמר רב סעדיה גאון את האמרה המפורסמת "אין אומתנו אומה אלא בתורתנו". אם תפריד חלילה את העם היהודי מן התורה, לא יישאר כלום.

הקב"ה כבר הבטיח בתורה, שהרבה עמים ינסו להעתיק אך לא יעלה בידם. באיסלם ובנצרות ניסו לעשות חיקוי אך החיקוי יצא לא יוצלח, נולד ספר עם קצת סיפורים שמונח בארון ללא הרבה מעש.

אך להבדיל אלף אלפי הבדלות, התורה הקדושה היא ספר שהרובדים והעומקים שבה הם מים שאין להם סוף, מים עמוקים ידלם איש תבונה".

החלק הרדוד ביותר בתורה הנקרא "פשט" - הוא לבדו מקיף את כל החכמות והשכלים שיש בעולם ועדיין אין לו תכלה. עשרות אלפי אברכים עוסקים בשי"ס כל החיים, יום אחר יום, שעות על גבי שעות ללא הפסקה, יחד עם אלפי דיינים הבקיאים בחזקים העמוקים של חושן משפט. ויחד עם זאת מדי יום יוצאים לאור מאות ספרים חדשים התופסים את מקומם במדפי חנויות הספרים. מפליא!

גם כשתראה אברך הרוכך על הספר מדי יום במשך עשר שעות, ותבוא לבקרו לאחר עשר שנים אתה תראה אותו עדיין לומד. ואם תשאל אותו "עדיין לא סיימת ללמוד? עורך דין כבר סיים מזמן, רואה חשבון גם סיים מזמן". הוא ישיב לך את אותה התשובה שאתה תשמע מכולם "אני עדיין בהתחלה".

למה תלמיד חכם שהגיע לגדולות עדיין נקרא "תלמיד" חכם? כי הוא תמיד חי בהרגשה שעם כל הידיעות שהוא קנה ורכש הוא עדיין בגדר תלמיד. דוד המלך קרא לעצמו בתהילים "גֵר אֶנְכִי בְּאֶרֶץ" - ואמרו חז"ל (מדרש שוחר טוב תהילים קט), שדוד דיבר על עצמו, "מה גר אינו יודע מה שכתוב בתורה אף אני כן" - אני עדיין כל כך חסר מול כל התורה הגדולה הזאת. זאת על אף בקיאותו העצומה בתורה, שהעידו חז"ל שהלכה הייתה כמותו בכל מקום.

רק בגלל זה אין כמו חכמי התורה, כי יש להם שכל של תורה. המוח שלהם התרגל לחשוב בצורה הכי עמוקה וישרה שיש. לא שנה ולא שנתיים, שבעים שנה מוח שרק חושב וחושב ישר.

מסופר על החזון איש זצ"ל, שיהודי מסר לו פתק עם שמו של חולה שהרופאים קבעו שיש לו את המחלה ר"ל. קרא החזון איש את הפתק ואמר בפסקנות "אין לו מחלה". האיש אמר "סליחה רבי, אך הרופאים כבר קבעו שיש לו את המחלה ואני לא באתי אלא לבקש

המשך שיחת הרב בעמ' 3

הרב אפרים שרבני שליט"א מגיע ללוד

בית מדרש יחווה דעת רח' אברהם אבינן 15

ביום שלישי (י"ד בחשוון 8/11 למנינים) בשעה 20:30

להזמנת הרב לשיעורים ברחבי הארץ: 054-6284225 אור קלימי

זמני השבת ירושלים

הדלקת נרות לנשים 40 דק'	16:12	16:32
ציאת השבת (ר"ת)	17:59	17:23

טבע האדם שקשה לו מאד להקפיד בעבודה ולשמור על רצינות ועקביות כאשר רואה שהעבודה שלו אינה מביאה שום תועלת. נתאר לנו אדם שהחליט לקחת תחום זה ברצינות, הוא פונה לאשתו: "אשתי, אני רוצה לומר לך שאת...". והאשה מגיבה בצנינות: "אני רואה שאתה גם יודע לומר מילים טובות... לא רק הערות...". או כיוצא בזה... וודאי שזה מחסום גדול לפעה הבאה, אחד כזה וודאי יאבד את כל החשק והמוטיבציה להמשיך בדרך זו. ואף אם לא תגיב ותתעלם, או שתגידי 'תודה' בצורה יבשה, גם בזה לא יהיה קל לבעל להמשיך בהתאמצות ובהשתדלות בנושא. [ואדרבה שהצד השני יראה שאנו מעריכים את המאמץ שלו, ואף אומרים לו את זה: "אני מאד מעריכה את ההתאמצות שלך בנושא הזה... ואת זה שאתה רוצה שיהיה לנו טוב..."].

ומאיך כשאדם מרגיש שמעשיו משפיעים ומועילים, ממילא זה נותן בו כוח ודרבון, ולפי גודל התועלת שמרגיש כך גודל הכוחות, שיגרמו לו גם להבא להמשיך בדרך זו... אני זוכר שלפני כמה שנים התקשרתי למלמד של הברן שלי, רציתי קצת לשבח אותו ולומר תודה על מה שהיה עושה בשביל הילד. על שהיה מקצועי, איכפתי מאד מהילדים וכי... שהתחלתי לשבח אותו הוא אמר לי: "באמת! איזה כיף לשמוע... אני באמת מסמיק עכשיו... ותודה רבה שאתה מתקשר... חיזקת אותי!...". כשניתקתי, אמרתי לאשתי, התקשרתי לחזק ולשמח אותו ובמקום זה הוא שימח וחזק אותי! ככה מקבלים מחמאות! על האשה לומר: "איזה כיף לשמוע...". "תודה רבה... משמח אותי ששמת לב...". "אתה באמת חושב ככה?!... איך מרגיש...". "תודה רבה... זה ממש נותן כוח לשמוע את המילים האלה ממך!" וכן לאחר זמן אפשר לזרוק משפט לאויר: "תדע שאמרת לי ש... זה ממש חיזק אותי...". "מאד שמחתי שאמרת ש... הייתי מאד צריכה את זה!" – כמה הבדל יש בין התגובות הנ"ל, כמה טוב מרגיש הבעל לאחר מילים כאלה, וכמה כוח ומוטיבציה זה נותן לו להמשיך בדרך הזאת...

כמובן שכל זה כנ"ל גם לבעל ששומע פרגון ומחמאות מאשתו, שרואים שפעמים הסיבה שאשה לא מחמאה לבעלה כי היא בטוחה שהוא לא צריך פרגון עידוד ומחמאות, היא טועה בשריון הקשיחות שלו ובטוחה שהוא לא צריך. וגם כשהיא מנסה לומר, הוא משדר שזה לא כל כך מעניין אותו... הוא לא רוצה להראות חולשה שהוא כביכול צריך למחמאות שלה, אז הוא פשוט מתעלם ומשדר אדישות וקור רוח, אך בעצם הוא צמא למילות הערכה ופרגון כמו למים.

אין אדם שאינו זקוק לזה...

נקודה נוספת וחשובה שעלינו לדעת. שפעמים שותפנו לחיים הוא מאותם שאינם מודעים לתועלת הגדולה או מכל סיבה אחרת אינם מראים שלמילים הטובות והפרגון יש השפעה עליהם, והבעל או האשה רואים שאין בזה תועלת, עושים עצירה ב'פס הייצור' של המילים הטובות, ופשוט מפסיקים! "הוא אשם, זו בעיה שלו שהוא לא יודע לקבל...". כך חושבים. אך ההשלכות עלולות להיות חמורות, והטלת האשמה לא תועיל לנו מאומה! ולכן אין לנהוג כך!

אז מה כן עושים? א. קודם כל צריך לדעת שאין אדם שאינו אוהב לשמוע מילים טובות, אין אדם שלא צריך שיעריכו אותו, זהו צורך נפשי בסיסי שהקב"ה טמן ביצור שנקרא אדם, ובפרט בין בני זוג, ומשכך עליו להמשיך ולא להפסיק. **ב.** עליו לבדוק מאיזו סיבה הוא מתנהג כך, ובהתאם לסיבה כך לטפל. **ג.** פעמים (לפי הענין) אפשר לשוחח על זה גלויות. למצוא זמן רגוע בערב ולדבר: "אני מאד רוצה להמשיך לפרגן ולהחמיא לך... אבל קצת קשה לי שאני לא מרגיש שזה נותן לך משהו... הייתי שמח לדעת מה הסיבה... אילו מילים היית רוצה לשמוע יותר?... מה עושה לך טוב?...". ישנם שיכולים להרגיש קצת מובכים בשיחה כזו, אך וודאי זה עדיף על פתרונות אחרים. **שבת שלום שמעון שורתי!**

לאחר כמה שבועות של הפסקה אנחנו חוזרים למקום בו הפסקנו קודם תקופת החגים. התחלנו ללמוד על 'אומנות המילים הטובות' שבסדרה זו נלמד בע"ה לא רק על החשיבות של הבעת הרגשות בבית, אלא כיצד עושים זאת בפועל, ונשתדל להקיף את הדברים בכללים, בפרטים ובדוגמאות המצוינות בין כותלי ביתנו עד היכן שידינו מגעת. בפעם האחרונה, דיברנו שעוד קודם שאנו לומדים יחד על הבעת רגשות, מחמאות, מילים טובות וחמות, עלינו ללמוד לקבל את המחמאות, שזו בהחלט אחת הסיבות שעלולות להקשות את העבודה לזוג הרוצה להשתנות בתחום זה.

נא לא לחסום!

אז מה היה לנו? התחלנו לדבר על אותם אנשים ש'אינם יודעים' לקבל את מחמאות ומילים טובות ותמיד מגיבים בביטול שכן הזוג מחמיא ומפרגן. משפטים כמו: "'תפסיק עם השטויות שלך...', 'סתם אתה אומר, אתה לא באמת חושב כך...'. 'מה למדת בשיעור היום שצריך להחמיא?!' 'מה קרה... אתה צריך משהו?!' או שפשוט מגיבים בביטול והתעלמות. וראינו כמה סיבות שמהם נובעת התנהגות זו נמנה אותם בקיצור נמרץ: **א.** נחיתות מסוימת של הנפש - ישנם אנשים שקשה להם להאמין שהם טובים ומוצלחים. **ב.** חוסר בטחון בעניין שקיבלו בו את המחמאה - פעמים הצד השני מרגיש כל כך 'חלש' בתחום בו קיבל את המחמאה, וממילא קשה לו להאמין שבאמת הוא ראוי באמת לדברים. **ג.** חוסר מודעות - יש חוסר מודעות לחשיבות שיש למקבל המחמאה בצורה נכונה וחוסר ידיעה איך לעשות זאת. **ד.** אגו מוטעה – כדי לא להראות ש'אני צריך למילים הטובות שלה... וזה מצטייר כחולשה בעיניהם. **ה.** התייבשות - קורה שיש הישחקות והתייבשות, ובתוספת משקעי הנישואין אווטרודות החיים, גורמת לקשר להיות חסר מדרך זו. **ו.** עודף מחמאות – פעמים כמות המחמאות עוברת את המינון הנכון, ונאבד ה'אפקט'. **ז.** חוסר התאמה בין המחמאה למחמיא – שהמחמיא סותר את מילותיו על ידי התנהגותו. **ח.** בדיקת כנות או סתם הנאה לשמע הדברים – האשה מאמינה בכל מה שהוא אומר, פשוט היא רוצה שהוא יחזור ויאמר, היא רוצה שישכנע אותה שבאמת הוא חושב ככה. כמו כן יכול להיות שזה היה לה מאד נעים לשמוע והיא סתם מתחשק לה לשמוע עוד הפעם.

האדם רוצה לתת למי שיוזע לקבל!

ומעתה עלינו ללמוד את אומנות 'קבלת המחמאות', והכוח שזה נותן לזוג הרוצה לבנות בית חמים המושתת על הבעת רגשות ומילים טובות, וממילא יוכלו לבנות את קשר החברות עליו אנו מדברים.

טבע העולם שפועל בדרך של משפיע ומושפע, נותן ומקבל, ראינו את זה בהרבה מקומות בחז"ל ובספרים הקדושים, וגם עולם הרגשות בין בני הזוג, היוצא לפועל על ידי מילים טובות ומחמאות, הבעת הערכה, פרגון, עידוד וכי' גם הוא עובד בצורה זו, הנותן, אינו חפץ לתת אלא למי שיוזע בו שרוצה לקבל, שמצפה לקבל, והקבלה עושה לו טוב.

ההל מפרשת לך לך יתקיימו בעזרת ה' **אבות ובנים** "בני אפרים" **מיד עם צאת השבת** • בבית כנסת "משכן משה" האנפה 2 גילה ירושלים

"כי הם חיינו..."
כאכמ לובלנימ!

פנינים חסידיים

לכל אחד יש דרך מיוחדת בעבודת ה'

"וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גְדֹלִי" זהו שאומרים: 'אלהי אברהם'. "וְאֶבְרָכְךָ" זהו שאומרים: 'אלהי יצחק'. "וְאֶגְדְּלֶה שְׁמִי" זהו שאומרים: 'אלהי יעקב'. מדוע אין אומרים: 'אלהי אברהם יצחק ויעקב' אלא מזכירים את השם אצל כל אחד מהאבות? כי כל אחד מהאבות הגיע בכוחות עצמו ובדרכו המיוחדת להכרת השם. לכל אחד היתה דרך מיוחדת בעבודת ה'. (ר' ישראל בעל שם טוב).

"שונא מתנות יחיה"

כתוב: "לִמְעַן יִיטֵב לִי בְעִבְרָה וְחִיְתָה נְפְשִׁי בְגִלְגָלָה". ופירש רש"י: "ייתנו לי מתנות". וקשה הרי כתוב "שונא מתנות יחיה". ונראה שכוונת רש"י היא, שהם יתנו לי מתנות, אבל אני לא ארצה לקחת, ועל ידי זה אחיה. וזהו "וְחִיְתָה נְפְשִׁי בְגִלְגָלָה". (ר' דב בער מראדושיץ).

הדבק באברהם אבינו - מתברך

"וְחִיְתָה בְרַכְּהָ". אתה בעצמך הוא הברכה, כך שכל הדבק בך, יתברך ממילא. (החווה מלובלין).

סוף הגלות - בזכות חסד זה עם זה

"וְחִיְתָה בְרַכְּהָ". פירש רש"י: "בך חותמין ולא בהם". חתימת וסיום הגלות תהיה בזכות שיעשו ישראל חסד זה עם זה – "בך חותמין" - במידת החסד שהיא מדתך, אפילו אם לא יהיו בידם בשלימות שני העמודים האחרים, תורה ועבודה. (ר' יחזקאל מקוזמיר).

היצר הרע תמיד איתך

"וַיִּלְכְּ אֶתֹּ לוֹט". "לוט" – הוא היצר הרע המנסה להתלוות אל האדם, כאשר הולך הוא בדרכי ה'. (נועם אלימלך).

"וְאֶבְרָם בֶּן חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה". למרות היותו זקן בן שבעים וחמש, נזק להלחם ביצר הרע - "לוט". (ר' ישכר דוב מוולברוז'ין).

להציל את דוד המלך

"וַיִּשְׁמַע אֲבָרָם כִּי נִשְׁבָּה אַחִיו". שמיעה זו פירושה הבנה, כי אברהם אבינו הבין שלא רק לוט נמצא בשבי, אלא בעיקר העתיד לצאת מחלצו – דוד מלך ישראל, והרי הוא אחיו ממש בהיותם שניהם מרגלי המרכבה. (אגרא דכלה).

מבקש רק למען

"וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֲדֹנָי ה' מִה תִּתֶּן לִי וְאֶנְכִי הוֹלֵךְ עִרְרִי". "וְאֶנְכִי" – מאחר שאין לי בן, מי יקבל את התורה, כך ש"אֶנְכִי" שבו עתיד הקב"ה לפתוח את עשרת הדברות – "הוֹלֵךְ עִרְרִי". (ר' זאב מזיטומיר).

"וְחִיְתָה דְבַר ה' אֵלָיו לְאָמֵר". התורה מעידה על אברהם אבינו כי אך ורק "דְבַר

באר החסידות

אצרות מעולם החסידות

ה" הוא ששוררו להתפלל על בנים, ללא כל כונה חלילה לעצמו. (ר' זאב מזיטומיר).

אל תפתח פה לשטן

"וְחִיְתָה דְבַר ה' אֵלָיו לְאָמֵר לֹא יִרְשָׁךְ זֶה". לאחר שאמר: "וְאֶנְכִי הוֹלֵךְ עִרְרִי", הרי פתח פה לשטן חלילה, לפיכך הוא לו ה': "לְאָמֵר" – שיאמר הוא בעצמו – "לֹא יִרְשָׁךְ זֶה", בכדי לבטל מה שאמר תחילה. (קדושת הלוי).

מעלת בני ישראל

"הֲבַט נָא הַשְׁמַיְמָה וְסַפֵּר הַכּוֹכָבִים". כשם שהכוכבים למרות שהם גדולים מאד, נראים הם לבני אדם זעירים, כך גם זרעך – בני ישראל, אם כי כיום בעולם הזה נדמה שאין להם ערך, הרי בשמים מעלתם גדולה עד מאד. (ר' ישראל בעל שם טוב).

האמונה בה'

"וְהָאֱמֹן בַּה' וַיִּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה". בוודאי אין מגיע לי שכר על הזמן שנקראתי 'רבי אלימלך' – רק השכר מגיע לי על הזמן שנקראתי 'מייילך', כי אז לא ראיתי ולא השגתי שום השגות, רק אמונה פשוטה לבד. (ר' אלימלך מליזענס'ק).

"וְהָאֱמֹן בַּה' וַיִּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה". חשיבות הצדקה היא אך ורק בגלל האמונה שיש בעשייתה. (ליקוטי מוהר"ן).

"לוֹ צְדָקָה". אברהם אבינו ראה את אמונתו השלימה בתור צדקה וחסד שעשה עמו הקב"ה, שיזכה להיות מהמאמינים בו. (ר' ישראל מקוז'ניץ).

להחזיר את האבידה

"וַיִּמְלֹתֶם אֶת בְּשָׂר עַרְלַתְכֶם וְהָיָה לְאוֹת פְּרִיט בְּיַד וּבִינְיָקִים". כשם שמחזירים אבידה בסימנים, כך עתידים ישראל בגלל שני סימנים שבהם: אות מילה ואות תפילין להיות מוחזרים על ידי הקב"ה מאבידתם בגלות. (שם משמואל).

קודם כל צריך לתת...

ר' לוי יצחק מברדיצ'וב נסע לחזר בעיירות ולקבץ כספים להכנסת כלה, שהיתה בתו של אדם חשוב. יום אחד נכנס בדרכו אצל רבי אחד, והלה בשמעו לשם מה בא רבי לוי יצחק אליו, ברכו שיהיה השם בעזרו, ושיזכה היהודי הנצרך להשיא את בתו מתוך הרחבה, פנה אליו ר' לוי יצחק ואמר: התורה מספרת לנו "וַיִּמְלֹךְ צֶדֶק מִלְּפָנֶיךָ הוֹצִיא לְחֶם וְיָיִן וּגְוִי וְנִבְרָכָהוּ וַיֹּאמֶר". תחילה "הוֹצִיא לְחֶם וְיָיִן", ולאחר מכן "וְנִבְרָכָהוּ". תחילה צריך לתת, ורק לאחר מכן – להשפיע ברכות. (אמרי יושר).

הוא מאוד התפלל, הרי אדם סקרן שכזה אין דבר שהוא לא רוצה לדעת, מה שם הרחוב, מה הרחוב הבא, איך מגיעים הכי מהר, מי עבר דירה, מי נכנס במקומו. סיפרו לו שהרב היה לומד בכולל "חזון איש" הנמצא ברחוב מהרש"ל, שם למד במשך שנים, אך מעולם לא ידע להסביר איך מגיעים ואיפה זה נמצא.

כששאלו את הרב "איך הרב לא יודע?". הוא השיב להם שתי מילים: "שבע שנים! שבע שנים התפללתי יום אחרי יום שהקב"ה יוציא לי כל דבר מהראש שלא קשור לתורה". איפה יש מלך כזה?! לא בכדי הכל היה בידיים שלו. הכל מהכל.

אין לי מקום כרגע בעלון לספר את כל הסיפור על יהודי בשם יוסף קויפמן, שנתבע באנגליה על כמה שנות מאסר בגין העלמת מס. אך דבר אחד קטן מתוך זה אספר, שהוא שאל את הרב מה לעשות. אמר לו הרב "במקום לתת את הכסף לעו"ד תתן למקווה טהרה ולא יהיה משפט". ואכן לבסוף התבטל המשפט.

נשאר רק דבר אחד להגיד - ברוך הבורח בתורה ובחכמים. נשאר לנו רק לקום ולעשות מעשה. אם עשית את הצעד הזה גרמת לקב"ה נחת. כבר אמרו בתלמוד ירושלמי (ריש פאה) "כל מצותיה של תורה אינן שוות לדבר אחד מן התורה" - אין משהו חשוב לבורא יתברך יותר מלראות יהודי מחזיק ספר. וכתב הגר"א (משלי יב, כה) "כל המקבל עליו עול תורה פורקין ממנו הדאגות" - כל הצרות שיש לך יתבטלו עם החברותא שלך. אתה תתעסק עם התורה והקב"ה יתעסק ויטפל לך בצרות שלא יפריעו לך. יה"ר שזוכה כל ימינו לעסוק בתורה מתוך יראה התמדה ושמחה, אכ"י. **שבת שלום עם ישראל! אפרים שרבני.**

המשך שיחת הרב << ולהכיר את התורה. רבונו של עולם, בשם כולם אני רוצה לומר לך "מודים אנחנו לך".

תביטו רק לרגע על התלמידי חכמים, על גדולי ישראל, איפה אפשר למצוא אנשים כאלו?! אני רואה להבדיל נבחרים, ראשי ממשלות ונשיאים, שהייתי מצפה מהם לקצת גדלות, ודווקא שם אני מוצא כל כך שפלות, מתעסקים בלהכפיש אחד את השני כל היום ומתעסקים להגדיל את כבודם.

וכל כך אני מתרגש כשאני קורא על חכם בן ציון ועל הרב צדקה זצוק"ל, שהגיעו להכנסת ספר תורה אך לא נכנסו. ולמה? כי הם התווכחו בכניסה מי ייכנס קודם. חכם בן ציון עומד בצד ואומר בשפה רפה "מי אני שאכנס לפני הרב צדקה". וכך גם הרב צדקה עומד בצד ואומר "אוי ואבוי לי אם אכנס לפני חכם בן ציון", "כִּי הִנֵּה הַמְלִיכִים נוֹעְדוּ", איך אפשר שלא להתרגש? עד איפה הגדלות והענווה? לאחר כמה דקות הם מצאו פתרון והחליטו שייכנסו ביחד ממש, כי כל אחד לא היה מסוגל להכניס רגל אחד לפני. משהו שמע פעם סיפור כזה על נשיא ארצות הברית או מלך רוסיה? לא! כי תורה זה משהו אחר. היא פשוט לוקחת אנשים והופכת אותם לנסיכים.

סיפרו על הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל, שלקחו את כתב ידו לגרפולוג, אגב היה לו כתב מאלף. ראיתי כתבי יד שלו בייחוד בצעירותו, הכתב היה יפה ומסודר יותר משל מחשב. אמר להם הגרפולוג "מעולם לא ראיתי אדם עם כזו סקרנות". הם גילו את אזנו של הגרפולוג, שאפילו את הרחובות ליד ביתו הוא לא מכיר.

תודה רבה!

למאות המשתתפים בהילולה הקדושה
זכות מרן תגן בעדכם ועל כל ישראל, אמן.

מראות הוד מהילולת מרן תשפ"ג:

